

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՒՌՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԵՐՈՐԴ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ ԸՆԲԱԹ 27 ՅՈՒՆԻՈՒԱՐ 1873

ԹԻՒ 954

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Երբ որդիքն օրագիրն զլեւորապէս զբաղեալ են միշտ կեդրոնական լսելոյ խնդրոյն և լաւութեան խնդրոյն վրայօք : Եւ զիսկ թէպէտեւ ծանր խնդիր մըն է Երբ որդիքն համար, որ Երեւելան Զնդկաստանի իւր ընդարձակ տէրութեան ապագայ ապահովութիւնը կը վերաբերի, այսու ամենայնիւ տարակոյս չկայ թէ բարեկամական համաձայնութիւն մի չուտով պիտի հաստատուի այս տէրութեան և Ռուսիոյ կառավարութեան մէջ, 'ի մասին 'Քիվալի արշաւանաց, զոր 'Քէ-դէրպուրիի դահլիճը ամեն ին աշխարհակալութեան նպատակաւ չընէր, այլ յիշեալ երկրին հետ Ռուսիոյ ունեցած անուտուրը ապահովեցնելու և քաղաքաւորութիւնը կեդրոնական լսելոյ բարբարոս ժողովրդաց մէջ տարածելու համար :

Այսպէս թէ Երբ որդիքն տէրութիւնը կը ճանաչէ զայս մարդասիրական նպատակն, բայց ապագային համար կ'ստանան ի վախ ունի Ռուսիոյ դրացիութեան, որ պիտի հաստատուի երբ 'Քիվալի խանութիւնը 'Քիւսուսայ իշխանութեան ներքեւ անցնի, քանզի յայնժամ 'Քիվալի տանը միայն, որ Երբ որդիքն պաշտպանութեան ներքեւ կը գտնուի, պիտի մնայ անջնջ տեղով սահման 'ի մէջ Երբ որդիքն և Ռուսիոյ հզոր տէրութեան 'ի կեդրոնական լսելոյ : Երբ որդիքն ժամանակէ մը 'ի վեր քանախօսութիւններ կը լինին այս երկու կառավարութեան մէջ 'ի մասին չէր որ հրաւիրուէր զ'Քիվալի խանութեան, և յուսամբ թէ այս բարեկամական բանախօսութիւններն վերջապէս յաջող վախճան մի պիտի ունենան, որովհետեւ Ռուսիան ըստ ամենայնի երեւանց, պատրաստ է Երբ որդիքն կասկածները փարատելու՝ կարելի եղած ապահովութիւնները մատուցանելով անոր վասն ապագային :

Լաւրիօնի խնդիրը՝ որուն վրայօք քիչ մը վարը յատուկ յօգուածով մանրամասն քաղաքականութիւններ տուած ենք մեր ընթերցողաց, Զէլատայի ազգային պատուոյն վերաբերեալ փափուկ և վտանգաւոր վէճ մըն է, որ կը սպառնայ քաղաքական յարաբերութեանց զարգացման պատճառ լինել 'ի մէջ իսպանիոյ և Ռուսիոյ :

Դիւր կառավարութեանց՝ մէկ կողմէն, և Զէլատայի կան կառավարութեան՝ միւս կողմէն : Եւսու ամենայնիւ մեծ տէրութիւններն, այսինքն Ռուսիան 'Քիւսուսայի, Երբ որդիքն, և Եւստրոֆուսիան, որոյ բարեկամական միջնորդութեանը և արդարաւէր դատողութեանը մոտեցնելու յանձնուեցաւ, կը ստի, այս կողմը 'ի Զէլատայի կառավարութեան, մեծ տէրութիւններն՝ կը ստի, անշուշտ պիտի յաջողին բարեկամարար վախճան մի տալ Լաւրիօնի խնդրոյն, որ ժամանակէ մը 'ի վեր ընդարձակ և կարեւոր նիւթ մի եղած է Երբ որդիքն և Զէլատայի օրագրաց, ու ոչ սակաւ կը զբաղեցնէ զգահ լիճներն տէրութեանց :

Հաստատուն կերպի թէ 'Քիւսուսայի օգոստոսիան կայսրն առաջինը 'Քիվալի ամենայն մէջ այցելութիւն պիտի ընէ Ռուսիոյ արքային : Ուստի այս ճանապարհորդութեան նկատմամբ քաղաքային դատակշռութիւններ կը ընեն և կը յաւելուն թէ յարաբերութիւն ունի 'Քիւսուսայ արշաւանաց ընդդէմ 'Քիվալի : Ուստի այս կարծիքը բոլորովին անհիմն է, վասնզի կայսրական այս այցելութիւնը անցեալ ամիս Սեպտեմբերի մէջ խոստացուած էր 'ի Պէրլին :

Եւստրոֆուսիոյ վեհապետը մինչև ցայսօր ներկայացուցիչ մի չուներ Պարսից վեհա. Զահին քով : Եւստի անցեալները 'Քիւսուսայի օգոստայսը զվստմա. Տուպուրի կոմսը՝ իւր կողմէն դեռ պահ կարգելով յուրարկեց 'ի Ռէհրան, ուր մեծ պատուով և տոնախմբական հանդիսիւ ընդունուեցաւ : Եւստի բարեպաշտ հաւթիւ տեղի ունեցած պաշտօնաւոր, կան ընդունելութիւններն երեք օր տևեցին և բոլոր մայրաքաղաքը՝ որ ուրախալի տեսիլ մի առած էր, տոնախմբութեան մէջ կը պանդուկէր : Եւստի տեսնելով թէ հետզհետէ պաշտօնական փառաւոր հացկերութեան պիտի լինին Ռէհրանի մէջ :

Վէնայի 'Քիւսուսայի օրագիրը, որ վտանգաւոր ծանրակշռութիւն մի կուտայ Երբ որդիքն և Ռուսիոյ մէջ եղած բանախօսութեանցը 'ի մասին 'Քիվալի արշաւանաց, յիշեալ օրագիրն կուղէ հաստատել թէ Եւստրոֆուսիոյ դեպքանին 'ի Ռէհրան՝ յուրարկուի :

Քաղաքային յատուկ նպատակ մի պիտի ունենայ : Երբ որդիքն լրագրիք ոմանք հրատարակեցին, թէ Ռուսիոյ և Պարսից կառավարութեան մէջ ծածուկ դաշնագրութիւն մի եղած է, և թէ այս եսթիմ տէրութիւնը Սորասանի երկրին մէկ մասը Ռուսիոյ թող տուած է : Լաւրիօնի Պարսից դեսպանը՝ յատուկ նամակաւ մի, զոր հրատարակել տուած է, պաշտօնապէս կուրանայ զգոյնութիւնը այսպիսի դաշնագրութեան մի, ինչպէս նաև Սորասանի մէկ մասին՝ Ռուսիոյ թող տուելիք :

Պարսկաստանը անտարակոյս քաղաքակրթական յառաջդիմութեան շարունակ մէջ կը գտնուի : Օգոստայս. Զահին խնդիրը կառավարութիւնը օր ըստ օրէ այս լուսաւոր շարունակ մէջ յառաջ երթալու վերայ է : Եւստի—Երբ որդիքն անցեալները երեկոյեան չքեղ խնջոյք մի բրաւ 'ի պալատն իւր, ուր հրաւիրեալ ներկայ գտնուեցան բարեկամ տէրութեանց դեսպաններն, քրիստոնեայ երեկոյն անձինք ոմանք և Պարսից տէրութեան զլեւոր պաշտօնատարք : Եւստի անցեալն է որ Ռէհրանի մէջ այսպիսի ընկերական ժողով մի 'ի պաշտօնէ կը լինի, որ լսածնուս նայելով, պիտի կրկնուի շատ անգամ, Եւստի տեսնելով թէ բարձր : Եւստի—Երբ որդիքն սրահները եւրոպական ձևով զոյգ ընդ ասիական պերճութեան խնդիրները ճաշակաւ զարդարուած են եղեր : Օգոստայս. Զահին բարեհաճեցաւ իւր այցելութեամբ պատուել զ'Եւստի—Երբ որդիքն անոր ապարանքը երթալով, ուր ըստ սովորութեան չայ խմելէ ետեւ, հաճեցաւ պտուիլ զվերայի շարահանքը և մեծապէս զոհ եղաւ :

ԼԱՒՐԻՕՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Լաւրիօն լեւոր Երբ որդիքն շահանքին մէջ կը տնուի ուր նոյն անուամբ հին քաղաք մի ևս կայ : Եւստի լեւոր արծաթի հանք մի ունի, զոր 'ի հնումն կարգիւնաւորէին : Հետեւեալ արծաթ հրահալելու շատ զընկղանք (Scorie) կը գտնուին այժմ : Բանի մը տարի յառաջ իտալացի և գաղղիացի հանքագէտներէ բաղկացեալ ընկերութիւն մի առաջարկեց Զէլատայի կառավարութեանը և հրամանագիր մի ընկալաւ այս

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

ՀՈՎՈՒՆԻ

Գեղեցկապէս՝ ո՛ր քերթչ կոյս,
Գարնանային զուարթ արշալոյս :
Զէ՛ ծներ քան զքեզ գողտրիկ
Ոսկեկոկոն բնաւ մի ծաղիկ :
Երբ որդիքն տակ այս սուրբ պայծառ
Ղաշտին 'ի գիրկ 'ի մարդ չքնաղ,
Յանխառն ու պարզ օգ թափանցիկ
Կ'ապրիս 'ի հիւզ զու այս փորթիկ :
Գո՛ ինչք այս դաշտ՝ բերրի առատ,
Այսրդ քեզ ընկեր՝ հիւզ քո պալատ :
Գո՛ բարեխալք խուրճ գառներու :
Կեանքը ինչ անմեղ... բայց սէրը անհուն :

Ա՛հ, հրաշակերտ մ'ես դու բնութեան,
Է՛ր մատնուիս միայնութեան,
Գո՛ւ կոյսերուն անմեղ 'ի հոյլ
Թագուհի կամ կուռք ոսկեծոյլ :

Նաղկեմք քու այդ ոտներ
Պարտ են զգուհ կակուղ օդեր,
Է՛ր խոշորագու զաշտին 'ի փուշ
Կոկոնն անտիք... ո՛հ, անզգայ :

Գո՛ ձեռներ, ո՛ր կոյս, այդ քերթչիկ
Պէտք են բռնել ծաղիկ փնջիկ :
Է՛ր այս դաշտին մէջ միայնակ
Տե՛ն զանոնք ծանր վտտակ :

Գո՛ սուրբ ճակատ փղոսկրատիպ
Վարդին է տեղ չքնաղատիպ :
Է՛ր յորդ քրտիք, արևին տաք
Թոյլ տառ առնել զայն թխտրակ :

Գո՛ վայդ հասակ, ո՛ր կոյս ճապուկ,
Պարտ է պատել բեհեղ ճամուկ :
Է՛ր միայն 'ի հիւզ անշուք,
Միթէ պալատ չէր գեղաշուք :

Գո՛ այդ աչքեր կապոյտ անզոյգ
Վե՛հ պատանեակք շոյտ ու առոյգ,
Պարտ են տեսնել ու զսիրտ զողնալ :
Է՛ր ըրի չքեղ բնութեան բանալ :

Գո՛ այդ խորտեղ այտեր անոյշ
Պարտ են հանգչիլ 'ի բարձ քերթչ :
Է՛ր 'ի կտաւ խոշոր անզարդ
Կոթնին բորձիկ կարծր ու անհարթ :

Գո՛ տոյգ իրան մարմարաման,
Յոր կոյ սուրբ սիրտ քո անման,
Է՛ր չբարխիտ կուրծք պատանոյն,
Ու 'ի նա չ'ազդէ հուրն այն թաղուն :

Է՛ր 'ի չրթներ քո սիրաշունչ
Զխառնին տաք պատանոյն շունչ :
Է՛ր չքեղ քեզ օսերն իմ յաւերթ,
Ա՛հ, ես քուկ... գուն իմ յաւերթ :

Իզմիր, 24 Հուլ. 1872 :

Յ. Կ. ՍԵՎԱԾԵԱՆ

Այս պահապան հրեշտակն 'ի գիշերի՝ մանկաճց :

ՄԱՂՊԱՆՔ

Մինչեւ գոյուն իմ երկունի կատուհան,
Որ առ իս մերձ կա, ո՛ր հրեշտակ պահապան,
Քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ՝ գոյակ հոգեղէն,
Քեզ անմահիւ և զուարթնոյդ հոգեղէն :
Եւ որ յամայր խընամուղ ես ինձ բարի,
Քեզ պաղատիմ, ո՛ր իմ հրեշտակ տնձկալի,
Ահաւասիկ 'ի գիշերիս այսմիկ, մինչ
Ունիմ առնուլ զմահատիպն իմ այս նինջ,
Մատու յԱմմահ գողերս քո սուրբ և բեղուն,
Անիորձ պահել զիս 'ի շարեայ թշնամոյն :
Ներեմ և ինձ զոր ինչ յաւերթ յանցուած,
Տգիտաբար 'ի մանկանէս գործուած,
Զի թէ մեղայ, դեռ անփորձ եմ պատանի,
Եւ գողցեալ ոչ ճանաչել ինձ զգործ բարի :
Զննեմ և զմեղձ՝ զոր յանցեալն գործեցի,
Եւ մի թողուր գործել զնոյն կրկնակի :
Զքո սուրբ Աջ ծածկոյ արա՛ անկողնոյս,
Զի մի վտանգ հասցէ մարմնոյս դեռաւոյս :
Եւ 'ի գէմն լուրջ, 'ի գէմն զուարթ յարշալոյսն,
Զարթո՛ւ 'ի քնոյս, քուն անաղօտ զեղն արիւնոյն,
Առ բարեբարս իմ տաքել զիմ մաղթանս,
Թէ անվտանգ հասուցեր զիս յոյգս այս,
Փա՛ռք գոհութիւն վերաաբեմ 'ի յերկինս,
Որ 'ի զուարթնոյ և յանմահից յար գովիս :

Յ. Կ. ՍԵՎԱԾԵԱՆ

հրահանգներ կողմնադրող ժողովները արդիւնաւորեւ ի հաշիւը իւր, նախապէս համաձայնելով միջերին եւ ի փոխարէն՝ արժէք մի վճարելու համար պայմանագրութիւն մի ստորագրելով փոխադարձաբար ։

Ի նկերութիւնը՝ ժամանակ մի նոյն արծաթ հրահանգներ կողմնադրող ժողովներէ ետեւ, սկսաւ երկիրը փորել եւ նոյն իսկ արծաթի հանքը արդիւնաւորել ։ Հեղինակական կառավարութիւնը անմիջապէս արդիւնացայտ գործը, յառաջ բերելով թէ իւր թոյլտուութիւն հրամանագրելով հրահանգներ կողմնադրող (սփորին) միայն կը վերաբերի եւ թէ ընկերութիւնը իրաւունք չունի երկիրը փորել եւ արծաթ մետաղը հանել ։ Ահա այս է տարաձայնութիւնն եւ վէճն, որ Վալիօնի խնդիր կը կոչուի, եւ ժամանակէ մը ի վեր դեռսպանական ծանրակշիւ բանախօսութեանց ենթակայ եւ զանազան միջոցներով իրարմէն զհակադէմ ։ Այս կողմէն կը պահանջուի, որ Վալիօնի զահէճաց՝ մէկ կողմանէ, եւ հեղինակական կառավարութեան՝ միւս կողմանէ ։ Վալիօնի յիշեալ ընկերութիւնը, համաձայնութեամբ իրարմէն Վալիօնի կառավարութեանց որոշ հպատակներէն բաղկացեալ է, չհաճիր որ այս վէճը՝ հեղինակական դատաւարական տեսանկյունով տեղական օրինաց համեմատ տեսնուի, այլ կը պահանջուի, որ օտար աւերութիւններէ բաղկացեալ միջոց դատաւարաց ժողովը մը միջոցաւ լուծուի ։ Զիշեալ կառավարութիւնները՝ ընկերութեան այս պահանջաւ մը կը պաշտպանեն նախնային դրութեամբ ։ Իսկ հեղինակական կառավարութիւնը կը պնդէ թէ այս խնդիրը միջոցային (էնդէրմիտանց) վէճ մի չէ, ինչպէս եւ Վալիօնի խնդիրը եւայլն, այլ անզոյն ինքնին խնդիր մի եւ անշարժ նստացումով զերարեւելաւ մասնաւոր դատ մի է, որ ամեն քաղաքակրթեալ տէրութեանց մէջ, ազգային հաստատեալ օրինաց համեմատ կը տեսնուի եւ կը լուծուի ։ Հետեւեալ չիրար ընդունիլ իրարմէն Վալիօնի կառավարութեանց պահանջումը ի մասին այս գործոյն ։

Բայց այս երկու կառավարութիւններն, շատ ժամանակէ, միարեւութեամբ վերջնադրի ձեռք պաշտօնապէս ազդարարութիւն ըրին հեղինակական դահլիճին որ, եթէ իրենց առաջարկութիւնը չընդունի, այսինքն իւր հանած տէրութիւններէ կազմեալ միջոց դատաւարաց ժողովը մը անշարժ դնել չուզէ այս

վէճը, չէլատայի հետ ունեցած իրենց քաղաքական յարաբերութիւնները պիտի դադրեցնեն ։

Այս սպառնալից առջեւ, հեղինակական ազգային պատուոյ զգացմունքն եւս առաւել զրոյուեցան, եւ կառավարութիւնը, լրացիւր եւ բոլոր ժողովուրդը սկսան աղաղակ բառեալ թէ իրենց ազգային պատիւը ստանալու կը լինի, հզօրացունին բռնական իշխանութիւնը՝ իւր իրաւունք, տկարին վերայ կը գործածուի եւ արդարութիւնը օտար տակ կառնուի ։ Ի՞նչ ահա՝ ընկերութիւններն, որպիսի են Սուսիան եւ Վալիօնի գաւիտն, իրենց բարեկամական միջնորդութեամբը աշխատեցան եւ կաշխատին միշտ համոզելու զհեղինակական կառավարութիւնը, որ չուանը շատ չքաշէ, գործը անոյշ տեղը կապէ, որպէսզի չըլլայ թէ ի տալիս եւ Վալիօնի սպառնալիքը ի գործ դրուելով, ծանր միջոց լինի հեղինակացոյ. միայն որ անբաղդատելի կերպիւ մեծագոյն պիտի լինի քան զօրուան, որ Վալիօնի խնդրոյն դատը չհասնէ կընայ յառաջ գալ հեղինակական ազգին ։ Այսու ամենայնիւ հեղինակական կառավարութիւնը տակաւին չէ համոզուած եւ յամառեալ կը մնայ ։

Ստորոգ է թէ՛ ըստ Լուրդիոյ հասարակաց կարծեաց, իրաւունքը հեղինակական ազգին կողմնէ ։ Սակայն, դարձեալ ըստ հասարակաց կարծեաց, տարակոյս չկայ թէ իտալիան եւ Վալիօնի պիտի յաջողին իրենց պահանջումն յառաջ տանելու, եւ ասով վերստին պիտի հաստատուի յաւիտեական առածն թէ՛ «Իրաւունք հզօրացունին» միշտ լուսադոյն է», թէ՛ լուսաւորեալ եւ թէ՛ խաւարեալ դարու մէջ ։

Սրբոյ խմբագիր ։

Անցեալները, քաղաքիս առեւտրական առեւտրի նախագահին նկատմամբ հատարակութեան ընդհանուր դատաւարութեանը արձադանդ իրաւունք էր ։

Ներկայիս, ներքին ըլլալ ինձ ըսել որ նոյն գոհութիւնը գրեթէ անկատար էր, համեմատութիւն յիշեալ նախագահին յընդդէմ իրաւաւորութեան, անկողմնակալութեան եւ ժողովեանը, որ նուիրական պարտք եւ նպատակ պէտք է ըլլայ ամեն հասարակային պաշտօնէի չոյն տեսնելու հետ գործ ունեցող մը չկայ, որ անցեալին եւ ներկային մէջ գոհուող անհոգ տարբերութիւնը չի տեսնուի ։ Իմանալով դատարար չուտով եւ խղճի մտքը տեսնուելուն վկայ չըլլայ ։ Յիշեալ նախագահ վեհա՛մ. «Ինչպէ՛ս կ'ընդունէ՛ք իրաւութեան այն պաշտօնատարներէն, որ մեր վեհա՛մ. Սուրբանին բարձր հրամանը եւ կամքը լիովին ըմբռնած ի գործ կը դնէ զայն, արդարութիւն ընելով հաւասարապէս ամենուն, առանց յարգի եւ աստիճանի խնտրութեան ։

Փոխադրելի էր որ քաղաքիս առեւտրական տեսանք մշտնջենապէս նոյն նախագահութեան տակ մնար ի գոհութիւն ամենեցուն եւ վասն անաչառ գործադրութեան իրաւանց ։

Ողջեւելով արդոյ խմբագիր, որ ներկայ գրութեանս հաճիր տեղի մը չընդհեւ ձեր պատուական լրագրին մէջ, մնամ եւ այլն եւ այլն ։

Իգլիկ, 26 Յունուար 1873 ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մանգո-Մէլ Լիֆի-ար լրագրոյն, խմբագրապետ եւ տէր՝ մեծա. փառնոսեան կարապետ էֆենտին, որոյ ազգօրուտ մեծ գործունէութիւնը եւ ազգասիրական անխնայ ջանքը յայտնի է ամենուն, իւր լրագրոյն Յունուարի 4 թուոյն մէջ ի պաշտպանութիւն ազգային պատուոյն հետեւեալ պատուական յօդուածը հրատարակած է. «զոր ի տաճկերէնէ հայերէնի թարգմանելով՝ կը հաղորդեմք մեր ընթերցողաց ։

ՀԱՄԱՐԱՆԻ ԵԼԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԻ

Քրիստոնէայ ճին եկեղեցիներէն մէկն ալ Յունաց եկեղեցին լինելը եւ մեր եկեղեցւոյն հղալոյ դատուելը, նմանապէս մեր եկեղեցւոյն միշտ յարգանք եւ պատուով նկատելը զնոյն եկեղեցւոյն եւ երբեք անոր հետ չը ընամական ոգով չվարուելը յայտնի է ամենուն ։ Բայց ասոր հակառակ ճին ժամանակներէ ի վեր մոլեռանդ Յունաց կողմանէ մեր եկեղեցւոյն միշտ անարգութիւն յայտնուելի ի գտաւ, ո՛վ գիտէ ինչ տեսակ անխիղճ անձինք ոմանք շատ մը սուտիւր եւս հնարելով, զմեր եկեղեցւոյն եւ զազգ մեր թշնամի եւ չարախամ ցուցուցեր են Յունաց ազգին, եւ շատ ժամանակ չէ տակաւին որ քիչ կրթութիւն ունեցող Յոյներուն բերաններէն անարգական բառեր կը

լսուէին Հայոց նկատմամբ ։

Բայց գոհութիւն չկուածոյ, ամեն ազգք եւ ազգք առաւելապէս յառաջագնացելով քաղաքակրթութեան մէջ, սակաւ առ սակաւ յիշեալ անարգական խօսքերը անհետ լինելէ ի դատ, այս երկու ազգաց միջոցներով մական սիրոյ նշաններ եւ զանազան քաղաքակրթութեան երևոյթներ սկսեւ ին տեսնուիլ ։ Բայց յայտնանէ, թէ՛ զուրսերը Յոյն Մետապոլիտները եւ Սոսնոբուները եւ թէ՛ աստ ի կ. Պօլիս Պատրիարքները իրարու այցելութեան կերթային, զիրար սիրով եւ մեծարանք կընդունէին եւ իրերայ եկեղեցիները մտնելով աղօթք եւ օրհնութիւններ կը կարդային ։ Չայս ամենայն տեսնելով, լսելով եւ լրագրաց միջոց կարգաւորելով, յիշեալ երկու ազգաց ժողովուրդներն եւս գոհ կը լինէին իրարմէն քաղաքակրթական զգացմունքը աւելնալու վրայ ինն Չմոռանք ասելու թէ այս երկու ազգաց լրագրները այս փոխադարձ սէրը եւ յարգանքը տեսնելով, դուրստանային, կը զոյգէին եւ կը խորատէին յառաջագնացելու նոյն սիրալիր շաղկին մէջ ։

Սակայն ցուօք սրտի կըսեմք թէ Յունաց Պատրիարքարանի կողմանէ ի մօտ աւերա տեսնուեցաւ գործադրութիւնն մոլեռանդ եւ անարժան սովորութեանց ու ընթացիկ ճին ժամանակներէ մնայած. օրինակի համար ուղղակի ի Յունաց եկեղեցւոյն դիմող եւ օրթօտօք լինող ուղղող հայը կրկին մկրտուի, եւ Հայ գոհուած ժամանակը իւր եկեղեցւոյն արարողութեանը պատկառանքով վերայ ամուսնութեան խորհուրդը կրկին կատարել, ուրիշ լինի մի, կամ այդ մի տալ ։ Այս սովորութիւնները անհետ չընելէ ի դատ, Յունաց պատրիարքարանը ինչ ինչ պատգայից մէջ եւս տուաւ անոնց հատուտութիւն տալով զարմանք եւ ցուօք տեսնուելով, եւ այս եկեղեցիներէ մեր եկեղեցւոյն եւ ազգին անարգանք լինելով, ու քանի մը այսօրինակ նոր դէպքեր տեղի ունենալով, մեր Պատրիարքարանին ուշադրութիւնը դրաւեցին, եւ հետեւեալ որոշուեցաւ դադրեցնել զսովորական այցելութիւնը զոր մեր պատրիարքարանի կողմանէ ի շնորհաւորութիւն Քրիստոսի Ս. Թննգեան պաշտօնապէս կընէին Յունաց պատրիարքին ։ Բանդի փոխանակ զԱստուած կամ դեկեղեցին եւ երկու ազգը խորհելով՝ միայն ի վերին երեսու եւ չինձու փոխադարձ այցելութիւններ ընելու, լուսադոյն է որ այնպիսի կեցածուր յարաբերութիւնները դադրին ։

Թեպէտեւ չեմք գիտեր թէ Յունաց ժողովրդական լուսաւորեալ մասը ինչ դատողութիւն պիտի ընէ այս եւ դեկեղեցւոյ վրայոք եւ իրենց պատրիարքարանը ինչ պատասխան ունի յառաջ բերելու, այսու ամենայնիւ տարակոյս չունիմք թէ խմաստուն եւ ողջամիտ անձինք կատարեալապէս իրաւունք պիտի տան եւ ցուակից պիտի լինին մեզ ։

Այս աշխարհիս մէջ ամենայն ինչ փոխադարձ է, եւ առաւել կըսէ թէ սիրէ՛ զնա միայն որ զքեզ կը սիրէ ։ Եւ թէ Յունաց եկեղեցւոյն Քրիստոնէութենէ դուրս այսինքն անհաւատ կը ճանաչէ զմեզ, զդուշմանալու հարկ չկայ. պէտք է բայց ի բաց դրուցէ եւ յայտարարութեամբ հրատարակէ, որպէսզի եւ մեր ըստ այնմ վարուիմք իրեն հետ ։ Բանդի մէկ կողմանէ զմեզ Քրիստոնէայ ճանաչել եւ միւս կողմանէ իւր ոչ քրիստոնէայ կամ անհաւատ ի տակուն (Փռչը) դնել եւ կրկին մկրտել, եւ կին ունեցող հայուն նորէն կին եւ այլ ունեցող Հայ կնոջ նորէն ոյր մի եւս տալը՝ ո՛չ միայն քրիստոնէութեան անարգանք, այլ քաղաքակրթութեան դէմ եւ չոր օրինակ տալ է մարդկային ազգի ։ Բայց յայտնանէ այս ընթացքով տեսնուելիւն, թշնամութիւն սիրմանէ ի դատ, Յունաց ազգը եւ Պատրիարքարանը քանի մը անհաւատ եւ անպիտան անձինք չահէլու նպատակաւ, բոլոր Հայ ազգին բարեկամութիւնը պիտի կորուստնէ ։

Դարձեալ իրաւացի դիտողութիւնք ինչ ։

Ճառք սրտի կը տեսնեմք որ կ. Պօլսոյ ազգային կեդրոնական Վարչութիւնը, փոխանակ կարող լինելու Սահմանադրութեան տրամադրութեան համեմատ վարուիլ ի մասին ազգին կենսական գործոց անօրէն նութեանցը եւ բարի օրինակ լինելու դատաւական ազգային Վարչութեանց, զժողովարար կը ճնշողի եւ կը բռնաբարուի զօրաւոր կուսակցութիւններէ, որոց խաղաղալի եղած է Սահմանադրութիւնը ի մեծ զայն թակղութիւն դատաւական Հայոց ։

Այս տխուր խորհրդածութիւնը ներշնչեցաւ մեզ լսելով եւ ազգային լրագրաց մէջ կարգաւորել թէ կ. Պօլսոյ սահմանադրական կարծեցեալ ժողովրդեան մէկ մասը, որ ի ժամանակին յաջողեցաւ բռնութիւն եւ խռովայնոյ ընթացքով իւր արժանէն ձգել զլուսաւոր ճողի (ձաղթագեան Պօլսոյ Ս. Պատրիարքը, եւ մի

ՅԱՐԱՅՈՅԸ

1. Ծով իմն է կենցաղս՝ ըստ Պիտոյ բանի, իւր միշտ ներհական հոգով ամբոխի, Այս ինքն է այլ այլ ձախող ծիպուածովք, Որ իրեւ ալեօք՝ յար տարու բերի ։
 2. Սակայն որ ունի՝ ըզհամբերութիւն, Ընդունէ ալեաց՝ ուժգին բռնութիւն, Որ իրեւ ըզվէ՛մ՝ յեղբոր սոյն ծովու, Անշարժ հաստատի յիւր կայունութիւն ։
 3. Բանդի զօրավիգ՝ դրանն էական Ունի համբերուն՝ ընդդէմ փորձութեան, Յայդ վայր եկեղեցւո՝ կուտակեալ ալեացն, Եւ մի եւս անցես՝ ասէ զբառհման ։
 4. Ս.Մ. անգրէն ալիք քո խորտակեցին, Ի քեզ ընկրկեալ՝ յամբ ընկճեցին, Նոյն համբերութիւնն՝ ընդդէմ փորձութեան, Քակեալ լուծանէ՛ք՝ դրոշմութիւն նորին ։
 5. Չիք ինչ որ յաղթէ՛ շարի հալածչին, Չի՛ք համբերութիւն հալածեալ անձին, Ըստ վկայեցա՛ն՝ անստղիւտ բանի Սեճին Ղարիբի՛ն՝ Աստուածաբանին ։
 6. Գափաթ ամենայն՝ այս բայտարութեանց, Չոր Աւետարանն՝ մեզ փարպագեանց, «Եւ որ համբերէն խալաւ՝ նա կեցցէ՛ն» Որով ի նմին՝ Յոր շարին յաղթեաց ։
- ՀԱՏՈՒՄՈՒՆ ԻՆՁ Բ.՝
- Համ տայ ի բերան խոհեմից միայն, Ի խոր լուծեան՝ վերջին յաստիճան, Անհամ անալի՝ յստորաց բերան, Անհամբեր կրկնէ՛ք՝ ի թախիժ համայն, Յիւրաք թէպէտ՝ երբեք անպիտան, Ղաճէից ընդդէմ՝ ձերք համբերութեան, Սակայն եւ այնպէս՝ վաղ լուրիչ սրտի, Յորժամ չիք այլով՝ վճար բուռն ընդ այն, Մանաւանդ թէ վերք՝ վրոք ո՛չ բուժի, Եւ ոչ բոց հրոյ՝ նաւ թիւ չի ջանի, Միայն պաշտան՝ զովարար դարման, Միոյն ջրացուն՝ մեքիկայ պիտի . . . Կալկարա

ՔԱՆԱԶԱՆ ԼԱՌԻՔԻ

Չմիտմիտ, 27 հունուարի :

Վաճառողիս կուսակալ զսեմա . Հիւսէին Լաւի
փաշան՝ կայսերական հրովարտական , ծովային զօ-
րութեանց վերատեսուչ կարգուելով, անցեալ շաբ-
թու փութացաւ 'ի Վ . Պօլսն երթալու , ուր արդէն
սկսած է իւր բարձր պաշտօնը 'ի զորք գնել :

— Վսեմա . Սիւրէյա փաշան , որուն մարդասիրա-
կան բանիւրուն կառավարութեան փորձը առած է
մեր քաղաքը , կայսերական հրովարտական Լայտնի
նահանգին ընդհանուր կառավարիչ անունանցաւ :
'Կորին Վսեմութեան կըստասուի 'ի Վ . Պօլսոյ :

— Սբարդաւիտան վսեմաշուք Ֆախրէ Էֆէնտին ,
իւր մեծ դստեր համաստափայլ Լուսիա աղնիւ օրհոր-
դին ամուսնութեան հանգէսը՝ ընդ մեծարդոյ Սէր-
ճօյեան կարապետ աղային՝ կիրակի գիշեր փառաու-
րապէս կատարեց հանդերձ եւրոպական նուագարա-
նօք և պարահանդիսիւ : Հարսանիքէն երկու օր յա-
ռաջ , այսինքն անցեալ շաբթուան ուրբաթ գիշերը ,
այս ընտանեկան ուրախութեան առթիւ , յիշեալ է-
ֆէնտին հաճեցաւ շքեղ հացկերոյթ մի տալ 'ի պա-
տիւ Տեղական կառավարութեան , որուն բոլոր գլխա-
ւոր անդամներն ներկայ գտնուեցան այս խնջոյքին :

— Կըսուի թէ Վ . Պօլսոյ ծխախոտի կայսերական
մեծապաշտօնութեան , ամեն ծախքը ելլելէ ետեւ ,
օրը 500 լիւայի չափ մաքուր եկամուտ գոյանալու
վերայ է կայսերական դանձօն :

— Վսեմափայլ Հայկազուն Սիւրէյն խանը՝ Պար-
սից Հաճին սիրելին , որ արտաքոյ կարգի դեսպանի
բարձր պաշտօնիւ յիշուող կերթայ՝ 'Կորին Վսեմ-
փառութեան մասնաւոր ճանապարհորդութեան շափ-
ները պատրաստելու համար , մեծ պատուով և սիրա-
լիւ յարգանք ընդունուել է 'ի Բէքերսպուրի :

— Լըրուսադէմէն կըծանուցանեն թէ նոյն սուրբ
քաղաքին Ֆուռնայ նորընտիր Պատրիարք գերապա-
տիւ Բօքօքիոս արքեպիսկոպոսին շնորհուած կայսե-
րական հրովարտակը հանդիսիւ կարգացուեցաւ 'ի
պալատն ընդհանուր կառավարչին 'ի ներկայութեան
բազմաթիւ պաշտօնակալաց ու երեւելի անձանց : Ըյս
պաշտօնական ընթերցումէ ետեւ , 'Կ . Վսեմութիւնը
իւր ձեռքը՝ 'Կորին Սբարդաւիտեան կուրծքը դրաւ
վեհափառ Սուլթանէն շնորհուած Մէճիտիէ կար-
դին առաջին աստիճանի շքանշանը :

Կուսակալին ապարանքէն ելլելով , նորընտիր
Պատրիարքը շքեղ հանդիսիւ դնաց 'ի տաճարն Ս .
Ֆարութեան , ուր գոհարանական երգ մի կարդաց-
ուեցաւ 'ի ներկայութեան հիւպատոսաց , և Հայոց ,
Լատինաց ու բողոքական հասարակութեանց ներ-
կայացուցիչներուն :

— Եւստիպիոսիս սաստիկ երկրաշարժութիւն տեղի
ունեցաւ և ոչսակաւ ֆլաս պատճառած պիտի լինի :

— Կըհաստատեն թէ Հելլենական կառավարութիւնը
պատասխաններ է Գաղղիոյ և Իտալիոյ տէրութեանց
թէ ինքն պատրաստ է ընդունել միջնորդ դատաւո-
րաց ատենին մը առաջարկութիւնը վասն լուծման
Լաւրիսին խնդրոյն , եթէ բոլոր մեծ տէրութիւն .
ներն կըհամաձայնին որոշելու , թէ յիշեալ խնդիրը՝
միջազգային գործոց կարգին կըվերաբերի :

— Հեռագիրը կըծանուցանէ թէ Լաւրիսի Իտալիոյ
գետպանը՝ Հելլենական կառավարութեան հետ ա-
նցած իւր պաշտօնական յարաբերութիւնները դադ-
րեցոյց 'ի պատճառս Լաւրիսին խնդրոյն :

— Ընդգրկոյ Պանթան իւր դրամագեղչին գինը՝ հա-
րիւրին 4էն 3 1/2ի իջեցոյց :

— Փաշալէն ամսոյս 20 թուոյն մէջ կըկարգաւք :

Սիւրէյն անուն շարիվարի թերթը՝ որ Պարոնեան
անուն մէկու մը խմբագրութեամբ կըհրատարակուէր ,
2 ամսոց համար դադարեցաւ Բ . Գրան հրամանաւ :

— Իվաիլէն 'ի Վ . Պօլսն գրուած և Փաշալէն մէջ
հրատարակուած նամակ մի կըխնդրէ որ պատրիարքա-
րանէն քննիչ մի զրկուի , քննելու համար թէ արդեօք
Սահմանագրութիւնը ճշդիւ 'ի զորք կըգրուի քաղա-
քին մէջ : Սէր ևս կըխնդրէ որ 'ի դաւառաց քննիչ
մի յուղարկուի 'ի Վ . Պօլսն քննելու համար թէ
պատրիարքարանը ի՞նչ կերպիւ 'ի զորք կըգնէ զՍահ-
մանագրութիւնը . քանզի նոյնինքն Փաշալէն այսպէս
կըսէ . «Մահաւանի Ս . Պատրիարք Հօր մէկ նոր և
աարօրինակ անօրէնութիւնը , որ իշխանի մեր ազգա-
յին Սահմանագրութիւնը շրջանակէն դուրս է , այլև ա-
մեն արդարութեան և օրինաւորութեան սահմանէն» :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Բամպակին գիները թէպէտե քիչ մը բարձրանա-
լու վերայ էին , բայց Լիվրուրէն երկուսն հասած
հետագիրը դարձեալ ձախորդ լուր բերաւ . և 495
դուրուշի ծախուած բամպակը 485ի իջաւ :

Լաֆօնը միշտ հանդարտ և իջնելու հակամէտ է :
Ըյս շաբթու միայն 3 կողով հասարակ աֆիսն վա-
ճառեցաւ 198 դուրուշի չէքին :

Փալամուտը դերաւաճաւ է միշտ . Ընդգրկոյ տե-
սակին գինը 106-115 դուրուշ է կենդինարը . և
Մէյնա կողուած տեսակինը՝ 133-134 1/2 :

Մէհրէն դերաւաճաւ է և 15 քուրձ լու ապրանք
ծախուեցաւ 19 3/4 դուրուշի օխան :

ՄԱՆՈՒՅՈՒՄ

Ուրախ սրտիւ կըլսեմք քե գաղղիացի մօսի Ֆիլիք
երեսելի ակնաբոյժը , որ այժմ 'ի Վ . Պօլսն կըգտնուի ,
դիտաւորութիւն ունի մօտ օրերս յեփպոսոս երբայ ,
ուր հրաւիրուած է աչքի ցաւով վշտացած հիւանդ-
ները խնամելու համար :

Կըհաստատեն որ այս նշանաւոր բժիշկը իգմիրեն
անցնելու ժամանակ մեր քաղաքը պիտի մնայ քանի
մը շաբաթ , որպէսզի հասարակութիւնը կարենայ օ-
գուտ քաղել մօսի Ֆիլիքին բժշկական գիտութեան
այս միւլիմ մէջ ունեցած վարպետութենէն , ինչպէս
որ Կ . Պօլսոյ մէջ աջացաւ սնեցող բողոքարիւ ան-
ծինք օգուտ քաղեցին եւ բժշկեցան անորմէ :

ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ (ԲՈՍԹԱ) ԶՄԻՒՆՈՒՄ

ՎԱՐՁՔ ԶԱՄԱՅՈՑ

ԱՆԳՂԻԱՅ ՀԱՄԱՐ , Մարտիայի ճանապարհան ,
ամեն շաբաթ :

Կէս օնս ծ սիրովեամբ նամակը՝ (1) պիտի
վճարէ 8 բէնս , կամ զուրուշ 4

Եթէ կէս օնս , կամ կէս օնսի մաս մի աւելի
լինի , յայնժամ 8 բէնս ևս պիտի վճարէ :

Թրեստոս , ճանապարհան , (ամեն շաբաթ :)
Կէս օնս ծանրութեամբ նամակը՝ 5 բէնս , կամ 2 1/2

Եթէ կէս օնս կամ կէս օնսի մաս մի աւելի
կընէ , յայնժամ 5 բէնս ևս պիտի վճարէ :

Մարայի եւ Հիպրայի համար :
Աղեքսանդրիոյ ճանապարհան , եգիպտ .
շոգենաւով (ամեն շաբաթ :)

Մէկ 1/4 օնսի նամակը՝ 4 բէնս կամ զուրուշ 2

Եթէ 1/4 օնս կամ 1/4 օնսի մաս մի աւելի
կընէ , յայնժամ 4 բէնս ևս պիտի վճարէ :

Գալիպոլի ճանապարհ . (13 օրը անգամ մի :)
Մէկ 1/4 օնս ծանրութեամբ նամակը՝ 5 բէնս կամ 2 1/2

Եթէ 1/4 օնս կամ 1/4 օնսի մաս մի աւելի
լինի , 5 բէնս ևս պիտի վճարէ :

Անգղիական շոգենաւով ուղղակի :
Մէկ 1/4 օնս ծանրութեամբ նամակը՝ 4 բէնս կամ 2

Արևելեան Հնդկաստան , Հօնկ-Բօնկ , Չի-
նաստան , Ճապոն , Աւստրալիա , Նոր-Զելան-
տա , Սէյլոն , Մալակա , Նիդըրլանդ , Ճապոն ,
Պօրթօ , Լապուան , Ֆիլիպինս կողմերը :
Աղեքսանդրիոյ վերայ (եգիպտ . շոգենաւով :)

Կէս օնսի նամակը՝ 10 բէնս կամ զուրուշ 5

Եթէ կէս օնս կամ կէս օնսի մաս մի աւելի
կընէ , յայնժամ 10 բէնս ևս պիտի վճարէ :

Անգղիական Բօնկի կողմէն Նիւսն նամակներ վասն
Անգլիոյ դաղթականութեանց երկրներուն , ինչպէս
նաև ուրիշ օտար երկրներու համար՝ ուր նամակներ
կըյուղարկուին անգղիական բոսթայի շոգենաւերով
Լոնտոնի ճանապարհաւ :

Իւրաքանչիւր նամակ՝ Մարտիայի կամ Թրեստի ճա-
նապարհաւ , որ անգղիական բոսթայի իջնալով չէ
վճարեալ , 6 բէնս տուգանք պիտի հատուցանէ իւրա-
քանչիւր կէս օնսի համար :

Նամակները՝ կնքեալ բուրձնով կըյուղարկուին :
Իվալի , 10 Յունուար 1873 , Հրամանա-
լուս նոր տուգանքի : (Տեղի կընոյն :)

LA VELOURINE.

ԼԱ ՎԵՒՐԻՆԻՔԻ կոչուած բրնձի փոշին (բուտ-
րա) , որուն պատուականութիւնը կատարելապէս

(1) Կես օնս 5 տիքեմի չափ է :

փոքրածեալ եւ ճանցուած է շատ տարիներէ 'ի վեր ,
մարքասիք կամ պիսիսք անուանեալ տեսակ մի սպի-
տակ հանքով պատրաստուած ըլլալով , մարդոյս մոր-
քոյն վերայ օգտակար ազդեցութիւն կընէ : Այս ճերմակ
փոշին՝ որ կ'աչուի (եպիլոգալ) է եւ գրեթէ ամենեւեմ
աչքի ջտեսնուիր , մարդոյս մարմնոյն բարմութիւն
եւ հետեւաբար կակղութիւն մի կուտայ :

Այս պատուական փոշին Գարիպի մէջ Լա Բե կոչ-
ուած փողոցը Ե . Ֆար փոմատաճիկն քով , իսկ
ուրիշ քաղաքները ամեն փոմատաճիկներու եւ Յրեկ
սամիլիքներու քով կըգտնուի :

ՀԻՒՆԴԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

ԴԵՂԱՅԱՏՔ ՀԱՂԼՈՒԹԻՒՆ

ԶԱՄԱՅՈՑ ՀԻՒՆԴԻՆԻՔԻՆԵՐ

Մարդոյս ջղային գրութեան (հիսթերի) շատ յաճաճ ըլլալը
սովորեալ ախտ մըն է և ջիղերուն ամենափոքրիկ շարժումը կամ զբո-
րանքի միջոցով վշտալի է յղծ . վասն զի ուր գտնուի է անոր գե-
ղը : — Միակ դեղը այս է . քիչ խմէ դինի , գարեջուր , և սգե-
լից ըմպելիք . և աւելի աղէկ կըլլայ որ բոլորովին հեռանա ա-
նոնցմէ , և ամենեւեմ չլսեն . նմանապէս խաճկէ մի խմիք , և անոր
տեղ թեթեւ թէյով (չայ) գոհ եղիք : Կարելի եղածին շափ մա-
քուր օր ծծէ ամեն գիշեր իմ դեղահաստերէս երեք կամ չորս հատ
կըլլէ , շատ միս կեր և համեմունք (սուլս) հեռի կեցիր : Եթէ
այս օգտակար կանոնները ճշդութեամբ 'ի գործ դնելու ըլլան ,
միտքդ չուտով պիտի հանգստանայ , մարմնդ առողջ պիտի ըլլայ և
պիտի մոռնաս թէ ջղաց շարժումն ունեցար :

ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆԵՐ ԵՐԿԱՄԱՆՑ

Այս գործարանաց վերաբերեալ ամեն հիւանդութեանց մէջ
թէ կըկանք շափէն աւելի ջրայից կըլլան կամ ճաւական շին ըլ-
լար , թէ բարձր կամ աւագը երկրամանց կը հանին կամ թէ՛ ա-
նոնց մէջցաւեր կը դոյնան մէջքին համապատասխանած մասը : Այս
ամեն հիւանդութեանց ժամանակը պէտք է Հալլ օտէի դեղահաստե-
րը անուշ տպեալ հրահանգաց համեմատ և անոր սպեղանիովը չը-
վել երկրամանց վարի կողմը անկողին մտնելու ժամանակը : Այս
գործարան անմիջական օգնութիւն մի պիտի մատուցանէ , այնինչ ու-
րիշ դեղերը զուր տեղը գործածուած պիտի ըլլան :

ՍՏԱՄՈՒՐՍԻ ԱՐՈՒՄԻԼԸ

Ո՛ր և է դեղ մի չկրնար ստամոքսի գորութիւնը նորոգել և
աղէկանել զայն շուտով՝ ինչպէս այս դեղահաստերը . որոնք անբարե-
խաւուսութեան կամ վատթար կերակուրէ պատճառած բոլոր թեթե-
ւութիւնը կըվանեն և կը համեն 'ի լեարդն (ֆուր ֆէյեր) , ո-
րուն գործողութիւնը կը կարգաւորէ . ջիղերու սաստիկ ձգտման
(սֆուլ) դեպքերու մէջ սքանչելի ներգործութիւն մի ունի և լեարդի
ու ստամոքսի ամեն անկարգութիւնները միշտ կը բժշկէ :

ԲՈՐԲՈՒՄՈՒՄ ԲՈՒՐՆՈՒՄ ԶԻՅԱՆ (ԴԻՍԷՆ) ՀԱՄԱՅՈՑ ԵՒ ՀԱՐՈՒՄԻԼԸ

Հնչաւութեան վերաբերեալ գործարանաց հիւանդութիւնը
ամեն ախտէն աւելի յաճախ կը պատահի և երբեմն աւելի վտան-
գաւոր է : Անոնց գործողութեանց անկարգ ընթացքին առաջինը-
ւորները կրնան միշտ կարգաւորուիլ Հոլլ օտէի հոլակաւոր դեղ-
հաստից միջոցաւ : Աստիճաբար կը դարմանեն արեան ուր և է առ-
ժամանակեայ անշարժութիւնը , կը թեթեւանան խոցած շնչառակնե-
րը , կը բարեխաւանեն շնչառութեան սաստիկ արագութիւնը և կա-
րողութիւնը կուտան շնչառիկին ու թորեւորէ դերութեամբ ու կա-
նոնաւորապէս գործելու : Այս դեղահաստերը՝ իրենց մաքրողական
գործութեամբ կը սրբեն արիւնը ամեն աղտոտութիւններէն , և այս
դեղանակաւ կըզօրացնեն զգրութիւնը (սիսթէմ) ընդէմ ծերակաւ
ախտի , շնչառութեան , և ուրիշ թորային տկարութեանց :

ՏԿԱՐԱՅԵԱԼ ՄԱՐԴԻԱՅԵՐ ԲԱՂԿԱՑՈՒԹԻՒՆԵՐ

Տկարութեան , թուլութեան և ջղացաւութեան դեպքերու
մէջ , որոնք ուր և է բնական կամ գերբնական շափազանցութեան յա-
ռաջ եկած են , այս դեղահաստից պլալլիլ և նորոգիչ ներգործու-
թիւնը մեծապէս օգտակար է . քանզի մարդոցութիւնը կըվերահաս-
տատէ , մարմնոյն ամեն հիւթոց թափումը կը կանոնաւորէ , ջղային
գրութիւնը կըզօրացնէ , հիւանդին միտքը կը յարգարէ և վերա-
պէս առողջութիւնը ձեռք կը բերէ :

Հոլլ օտէի դեղահաստերը ամենեւեմ օգտակար դեղերն են հե-
տեալ հիւանդութեանց համար :

Հնչաղեղութիւն ,	Յօղացաւութիւն ,	Թորացաւութիւն ,
Մախային ախտ ,	Տեւատեւութիւն ,	Ցաւք որովայնի ,
Խիթ (սահլ) ,	Ջրաղողութիւն ,	Միզարգեղութիւն ,
Հարբուղի ,	Ամաւորութիւն ,	Բորբուղի ,
Ծերակաւան ախտ ,	Գալուկն ,	Լիտք ընդերաց ,
Թանշ (սֆուլ) ,	Բարբախտ սրտի ,	Անկանոնութիւնը կա- խոյլ պարանոցի ,
Վերտուութիւն ,	Ցաւք կամ խիճ միջա- նայն ,	Մորթային հիւանդու- թիւն ,
Փողացաւ ,	Ափորդիտեան ախտ ,	Խոցողութիւն ,

Գիտեալ արժան է որ սպեալ հրահանգներ կան ամեն լեղաւոր
օրացմէ մէկ հատ կը գտնուի իւրաքանչիւր տուգին մէջ 'ի տեղե-
կութիւն հիւանդաց , ամեն պարագայից մէջ :

Այս դեղահաստերը , որ կըլինուին Հոլլ օտէի բժշկին աննա-
կան վերաւորութեամբ , կըվաճաւին իւր գործարանը 'ի Լոն-
տոն , Օքսֆորտ կողուած փողոցը թիւ 533 , 'ի գին 1 և 1 ուկիս
շեկնի , 2 3/4 և 4 1/2 շիլլին տուգին , ըստ մեծութեան տոնոց :

Խմբագիր—տէր լրագրոյս ,

Գրաստ Գ . Պալ Կալաքիան :

Ի ՏԳԱՐԱՆԻ ԱՐՇԱՆՈՒՄՈՑ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ